

חוזר מינהל הרפואה

משרד הבריאות

חוזר מס': 31/2012

ירושלים, כ"ח חשון, תשע"ג
13 נובמבר, 2012

תיק מס': 3/0/200

אל: מנהלי בתי-חולים כלליים
מנהלי מחלקות יולדות ונשים
מנהלי מחלקות ילודים וטיפול מיוחד ביולוד
מנהלי האגפים הרפואיים - קופות החולים

הגדון: הנחיות להפעלת חדר לידה
סימוכין: חוזרנו מס' 21/98 מיום: 16.3.98

בהמשך לחוזרנו שבסימוכין, הננו להביא בזאת לידיעתכם נוסח מעודכן של הנחיות להפעלת "חדר לידה".
חוזר זה מחליף ומבטל את החוזר שבסימוכין.

ההנחיות הוכנו על בסיס המלצות המועצה הלאומית למיילדות, ניאונטולוגיה וגנטיקה:

1. מטרה:

מטרת ההנחיות להמליץ על כללים לטיפול ביולדת וביולוד בחדר לידה ולקבוע תנאי בסיס להפעלת "חדר-לידה".

2. בדיקות וטיפולים בחדר הלידה:

2.1. כל אישה (שאינה נמצאת בתהליך של לידה פעילה), המתקבלת למיון מיילדותי, או לחדר לידה תיבדק ע"י רופא.

2.2. כל אישה המשתחררת ממיון מילדותי לביתה – תיבדק ע"י רופא המוסמך לשחרר מחדר מיון יולדות.

2.3. יש להחתים כל אישה המתקבלת ללידה על טופס ההסכמה לטיפול רפואיים במהלך הלידה ועל טופס הסכמה לטיפול ביולוד לאחר הלידה - המצ"ב.

2.4. בכל שלב של הלידה, תהיה היולדת בהשגחת מיילדת.

2.5. כל יולדת תעבור, סמוך לקבלתה לחדר לידה, לפחות את הבדיקות הבאות:

א. אנמנזה ובדיקת מסמכי מעקב ההריון ע"י המיילדת או הרופא;

ב. בדיקה גופנית ע"י רופא;

ג. סימנים חיוניים ע"י מיילדת או רופא;

ד. שתן לחלבון;

ה. בדיקות מעבדה: ספירת דם, דם לסוג ו- RH;

ו. מוניטור עובר.

2.6. במהלך הלידה יבוצע מעקב אחר הדופק העוברי על פי אמות מידה מקצועיות מקובלות.

2.7. לכל יולדת תנוהל רשומה רפואית מסודרת בה ירשמו כל פרטי היולדת, מהלך הלידה וממצאי הניטור העוברי.

2.8. כל יולדת תקבל מידע על מהלך הלידה ועל הטיפול הצפוי בה וביילוד.

2.9. לכל יולדת תינתן האפשרות בעת קבלתה, לנוכחות של מלווה אחד לפחות לפי בחירתה (אם התנאים הפיסיים בחדר הלידה ונסיבות מהלך הלידה מאפשרים זאת).

3. הטיפול ביילוד:

3.1. הטיפול הראשוני ביילוד יבוצע ע"י הצוות הרפואי / מיילדותי הנוכח בעת הלידה בחדר הלידה.

3.2. רופא ממחלקת יילודים יהיה מעורב במהלך הלידה בכל מקרה שיש חשש לבריאותו של העובר.

3.3. שיוך וזיהוי היילוד, מיד לאחר הלידה יתבצע ע"פ חוזרנו מס' 4/2011 מיום: 19.1.2011.

4. מבנה ואירגון:

4.1 חדר מיון יולדות:

4.1.1. באגף חדרי לידה יש ליעדר אתר שישמש כ"חדר מיון יולדות" בו תיבדקנה כל הפניות

הרחפות של נשים הרות בשליש האחרון להריון.

4.1.2. בחדר מיון יולדות יהיה מכשיר אולטראסאונד ומוניטור עוברי.

4.1.3. יש לנהל רישום של כל הפונות למיון יולדות.

4.2 חדרי לידה:

4.2.1. חדרי לידה יתפקדו כיחידות ייעודיות לטיפול ביולדת וביילוד 24 שעות ביממה.

4.2.2. אגף חדרי הלידה יחולק לעמדות לידה / לחדרי לידה, שיצוידו במיכשור בהתאם לצרכים

הרפואיים הבסיסיים לטיפול ביולדת וביילוד.

4.2.3. אגף חדרי הלידה יצויד במערכת תקשורת זמינה (מומלץ: אינטרקום) אל אתרים חיוניים

בביה"ח, כגון: חדרי ניתוח, חדרי רופאים תורנים, בנק דם, מעבדה דחופה, יחידה לטיפול

מיוחד בילוד.

4.2.4. באגף חדרי לידה יהיו תשתיות וציוד נדרש לביצוע החייאה ליולדת וליילוד.

4.3 עמדות ניתוח:

4.3.1. רצוי כי, באגף חדרי הלידה או, בסמוך לו, יהיה חדר ניתוח ובו עמדה אחת לפחות

המיועדת להתערבות ניתוחית דחופה ביולדת.

4.3.2. חדר הניתוח, יהיה ערוך לביצוע ניתוח קיסרי דחוף במהירות המירבית, (תוך 30 דקות לכל היותר, ממועד ההחלטה על הצורך בביצוע הניתוח).

4.3.3. ליד חדר הניתוח יהיה אתר המיועד להשגחה לאחר הרדמה (התאוששות / התעוררות), אשר יופעל מיידית במקרה הצורך.

4.3.4. בתוך או בסמוך לחדר הניתוח תופעל עמדת החייאה מתקדמת ליילוד.

4.4. שרותי תשתית:

בנק דם, מכון דימות ומעבדה דחופה יהיו זמינים לחדרי הלידה 24 שעות ביממה.

4.5. חדר המתנה:

באגף חדרי לידה יהיה אזור המתנה שיעמוד לרשות משפחות היולדות ובו, לכל הפחות מקומות ישיבה, מתקן שתיה למים צוננים ומיתקן לרכישת שתיה קרה וחמה ומזון קל.

5. הצוות המטפל ביולדת וביילוד:

5.1. רופאים:

5.1.1. רופא מומחה במיילדות וגינקולוגיה יהיה נוכח באגף חדר הלידה בכל שעות העבודה הסדירה.

5.1.2. בשעות התורנות ימצא בחדרי הלידה רופא מומחה במיילדות וגינקולוגיה או מתמחה במיילדות וגינקולוגיה הנמצא בשנתיים האחרונות להתמחותו, או רופא שמנהל המחלקה הסמיך אותו לכך.

5.1.3. התערבות רפואית בלידה כגון: ניתוח קיסרי, לידה מכשירנית ובקורת חלל הרחם או צואר הרחם, תעשה באחריות הרופא האחראי באותה המשמרת. תפירת קרעים פריאנאליים בדרגה 3-4 תעשה ע"י רופא מומחה בכירורגיה או גינקולוגיה או אחר על פי הרשאה ממנהל המחלקה.

5.1.4. רופא ילודים או רופא ילדים במהלך תקופת סבב או שעבר תקופת סבב (רוטציה) ביחידה לטיפול מיוחד ביילוד, יהיה זמין לקריאה מיידית לחדרי הלידה בכל שעות היממה.

5.1.5. רופא מומחה בהרדמה או מתמחה בכיר בהרדמה (לאחר שעבר מחצית מתקופת ההתמחותו, ובאישור מנהל מחלקת הרדמה) יהיה זמין מיידית לחדר לידה בכל שעות היממה.

5.2. מיילדות: בחדרי הלידה חייבות להיות בכל עת, מיילדות מורשות.

5.3. מינהל: לחדרי הלידה יינתנו שירותי מזכירות, שיכללו קבלה, מודיעין רישום קבלה ושיחרור.

5.4. עובדי משק ואלונקאים:

5.4.1. עובדי משק: בחדרי הלידה ימצאו עובדי משק להבטחת ניקיון עמדות הלידה וחדר הניתוח.

5.4.2. אלונקאים: לחדרי הלידה יהיו אלונקאים זמינים בכל שעות היממה לשם העברת יולדות.

6. מיכשור נדרש באגף חדרי לידה:

- 6.1. עגלת החיאה המכילה ציוד ותרופות;
- 6.2. ערכת החיאה ליילוד הכוללת:
 - (א) מכשירי סטורציה בטכנולוגיית Massimo לניטור ריווי חמצן של היילוד;
 - (ב) מכשירי Neopuff להנשמת היילוד;
 - (ג) מקור חמצן ואויר בעמדות ההחיאה מחוברים דרך בלנדר;
 - (ד) סדינים חמים.
- 6.3. אינקובטור נייד מצויד בבלון אוויר ובלון חמצן המחוברים דרך בלנדר;
- 6.4. מכשיר אולטראסאונד;
- 6.5. ציוד לביצוע לידה מכשירנית;
- 6.6. רצוי מכשיר למדידת מצב המאזן חומצי / בסיסי לעובר;
- 6.7. מכונת הרדמה;
- 6.8. מכשיר א.ק.ג.;
- 6.9. דפיברילטור מסונכרן;
- 6.10. מוניטור קרדיאלי.

7. מיכשור נדרש ליד כל עמדת לידה

- 7.1. עמדת קבלת יילוד הכוללת מכשיר חימום וציוד החיאה בסיסי ליילוד.
- 7.2. מיכשור ניטור: מד לחץ דם ומד ריווי החמצן (pulse oxymeter) של האם.
- 7.3. מוניטור קרדיוטוקוגרפי.
- 7.4. מכשיר מונה טיפות.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

פרופ' ארנון אפק
ראש מינהל הרפואה

העתק: המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי

ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש

ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה

ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות

ס/מנכ"ל לתכנון תיקצוב ולתימחור

ס/מנכ"ל קופות חולים

ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים

ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות

נציב קבילות הציבור

נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי

חשב המשרד

היועצת המשפטית

אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד
 ראש שרותי בריאות הציבור
 רופאי מחוזות – לשכות בריאות מחוזיות
 מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
 מנהל אגף רישוי מוסדות ומכשירים
 ראש שרותי בריאות הנפש
 מנהל האגף לגריאטריה
 מנהל האגף לרפואה כללית
 מנהל האגף לרפואה קהילתית
 מנהל אגף בכיר ביטחון
 מנהל אגף הרוקחות
 מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
 מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
 מנהל המרכז הלאומי לבקרת מחלות
 מנהל האגף לשעת חרום
 מנהל האגף למקצועות בריאות
 מנהלת האגף להבטחת איכות
 מנהל אגף ביקורת פנים
 מנהל המחלקה לאביזרים ומכשירים רפואיים
 מנהל תחום מינהל ומשק
 מנהלת האגף לאפדמיולוגיה
 מרכזת המועצות הלאומיות
 הספרייה הרפואית
 אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
 אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה קהילתית
 אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הנפש
 אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
 אחראית ארצית על הסיעוד – בגריאטריה
 אחות ראשית – קופ"ח הכללית
 הרופא הראשי האגף לטיפול במפגר - משרד הרווחה
 קרפ"ר - צ.ה.ל
 רע"ן רפואה- מקרפ"ר
 קרפ"ר - שרות בתי הסוהר
 קרפ"ר - משטרת ישראל
 מנכ"ל הסתדרות מדיצינית - "הדסה"
 רכז הבריאות, אגף תקציבים - משרד האוצר
 יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
 יו"ר ארגון רופאי המדינה
 יו"ר המועצה המדעית - ההסתדרות הרפואית
 מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
 בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
 ארכיון המדינה
 מנכ"ל חברת ענבל
 מנהלת המחלקה לניהול סיכונים - חברת ענבל

סימוכין : 24383812

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
 מנכ"ל היא: www.health.gov.il

טופס הסכמה לטיפולים רפואיים במהלך הלידה

אני החתומה מטה, מבקשת לקבלני לחדר לידה לשם קבלת טיפול / לידה.
אני מבקשת שהרופאים, הסגל הסיעודי וצוות העובדים של בית החולים יקבעו ויבצעו את הבדיקות והפעולות הדרושות על פי שיקול דעתם המקצועי.

ידוע לי, שבמהלך הלידה יתכן ויהיה צורך בביצוע פעולות שונות לרבות המנוויות להלן:

1. הרכבת עירווי כדבר שבשגרה (לשם מתן נוזלים, תרופות ובמקרה הצורך דם);

2. שימוש במוניטור עוברי חיצוני או פנימי (ישירות מקרקפת הילוד);

3. דגימת דם מקרקפת הילוד;

4. חיתוך החיץ בהתאם לצורך;

5. לידה מכשירנית (מלקחיים או ואקום) בהתאם לצורך הרפואי;

6. טיפול להשראת לידה (זירוז).

ידוע לי שהפעולות הנ"ל כרוכות בסיכונים ולא ניתן להבטיח שתהיינה נטולות סיכונים.

הוסבר לי שבמצבים מסוכנים לי ו/או לילוד יתכן ויהיה צורך לנקוט פעולות אחרות או נוספות או פעולות המוזכרות לעיל לצורך הצלת חיים או למניעת נזק גופני.

אני מסכימה לביצוע פעולות אלו למעט _____

ח ת י מ ה

ת א ר י ך

דף מידע טיפול בילוד לאחר הלידה

הורים יקרים,
אנו מבקשים להביא לידיעתכם כי הילוד שיוולד לכם במזל טוב יתקבל להשגחה וטיפול במחלקת ילודים, מיד לאחר הלידה כדבר שבשיגרה מתבצעות במחלקות ילודים הבדיקות והפעולות הבאות.

1. מתן חיסון נגד דלקת נגיפית מסוג B: על פי המלצות משרד הבריאות מחסנים את כל הילודים בארץ נגד דלקת כבד זיהומית מסוג B. חיסון זה ניתן סמוך ללידה בתינוקות במשקל לידה נמוך לאחר שהגיעו למשקל של 2.0 ק"ג או לחילופין טרם השחרור מבית החולים.
 2. הזרקת ויטמין K תוך שרירית: ויטמין K חיוני להפעלה תקינה של מערכת קרישת הדם ולמניעת דימומים. כל הילודים במדינה וברוב ארצות העולם, מקבלים זריקה זו סמוך ללידה.
 3. בדיקת דם לשלילת תת-פעילות של בלוטת התריס ומחלת הפנילקטונווריה: לצורך בדיקות אלה, נלקחת דגימת דם מעקב הילוד ביום השני או השלישי לחיים. גילוי מוקדם של מחלות אלה מאפשר טיפול בהתאם, והתפתחות תקינה של התינוק בעתיד.
- ההחלטה, הביצוע והמעקב אחרי בדיקות אלה, הן באחריות משרד הבריאות.
4. ספירת דם שגרתית לאיתור מצבי חוסר דם או סמיכות יתר (פוליציטמיה) מתבצעת מדם חבל הטבור. בדיקות דם נוספות יבוצעו בהתאם לצורך ו/או בהתאם להמלצות התקפות של משרד הבריאות באותה עת.
 5. טיפול במשחה אנטיביוטית לעיניים: על מנת למנוע זיהום של העיניים העלול להיגרם בחלק הלידה, מטופלים תינוקות בישראל ובשאר מדינות בעולם המערבי מייד לאחר הלידה במשחה לעיניים, באופן חד פעמי.
- במידה ותהיה הוריה רפואית לנקיטת פעולות רפואיות נוספות לצורך איבחון ו/או טיפול, יובא מידע זה לידיעתכם.
6. רחצה ראשונית של הילוד עם קבלתו תתבצע במחלקת ילודים.
 7. בדיקת סקר להפרעות שמיעה - בדיקה זאת מתבצעת ביום השני לאחר הלידה או ביום השחרור. במידה ובשל חגים או סוף שבוע הבדיקה לא תתבצע, ניתן להגיע לבדיקה במכון השמיעה לאחר השחרור.
- במקרים חריגים בהם על אף ההסברים שקיבלתם מהצוות הינכם מסרבים על מתן טיפול מסוים, עליכם להודיע על כך מראש למיילדת בחדר הלידה או לאחות מחלקת ילודים בעת העברת התינוק למחלקה. אי מתן הודעת הסרוב כאמור, תחשב כהסכמה למתן הטיפולים.

אם ברצונכם לקבל תבהרות נוספות, הנכם מוזמנים לפנות לצוות המטפל.

חתימת היולדת